BIBL. CENTRALA a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 54-lea 8 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei } 8 Pagini Nr. 218 Marți 10 August 1937
P IIII
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

O experiență nenorocită

Printre cercetările făcute în tranșeele cartierului general al comunismului, cele datorite scriitorului francez André Gide stau pe primul plan prin autoritatea sa literară și prin documentarea lor. Dovadă că niciunul dintre aceia cari s'au ocupat de „Raiul dela răsărit" n'a fost atacat cu mai multă înverșunare de profitorii iadului Sovietic indigeni și externi.

Spre a nu îngădui nicio fărâmă de credit tăgadelor opuse constatărilor sale la fața locului, făcute fără nicio idee preconcepută în sens defavorabil, ci cu sentimentul omului care pusese odinioară la îndoială obiectivitatea tablourilor penibile ale altor incursiuni în întunecimea din jumătatea dela răsărit a continentului, el a revenit de curând asupra acestei chestiuni de interes capital pentru umanitate și civilizație. Replica lui André Gide, ediție sporită a primului rechizitoriu, a produs din nou vâlvă și dezorientare atât în metropolă cât și în arhipelagul comunismului din diferite regiuni mondiale.

Cum s'ar putea sintetiza această operă, de mari proporții sub raportul social universal?

Frenezia forțată a industriei sovietice este falimentară: în loc să îmbunătățească existența celui mai robit lucrător din lume, a sporit enorm mărfurile, atât de proaste în cât sunt de lepădat; contrastul dintre lipsa de calitate a produselor și imensitatea costului fabricației a dat loc la un cancer al întreprinderilor; de aci groasnica mizerie „în care se știe astăzi că zace cea mai mare parte". Un singur exemplu: în 1914, cu salariul lunar al unui lucrător, se putea cumpăra 600 chilograme de pâine de secară; în 1936, numai 225. Experiența comunistă, plătită cu atâta sânge, a dus aci. Cei cari se mai lasă amăgiți, găsesc în acest rezultat și în altele tot atât de dezastroase, un prilej de meditat asupra soartei datorite mult trâmbițatei „domnii a proletariatului".

Dar ceva și mai grav: pe când lucrătorul nu poate să câștige, în general, mai mult de 5 ruble pe zi, pseudointelectualii cu protecție primesc între 5000 și 10000 ruble pe lună. André Gide vestejește acest paradox sinistru: a dispărut capitalul și totuș lucrătorul este mai exploatat decât ori când și ori unde.

Nu este lipsit de interes să se cunoască ce se face cu veniturile realizate de Stat din producțiunile plătite cu salarii de mizerie și vândute cu prețuri exorbitante. Se risipește pentru propaganda internă și internațională, clădită pe minciuni și pe tăgada ororilor; pentru palate oligarhiei dictatoriale, cum este cartierul general al Sovietelor; pentru puzderia de sinecuri familiare și politice; pentru spionaj și delațiune în străinătate.

Scriitorul francez deplânge pe acel popor care „s'a supus cu smerenie unei atât de tragice experiențe" și se înfioară de eventualitatea că nu va mai rămâne din el decât „călăi, profitori și victime".

Dacă unii mercenari își iau trista și imposibila sarcină de a descrie în culori mai puțin sumbre cele arătate nu numai de acest mare literat și gânditor, dar și de multe personalități de alte naționalități, faptul se explică prin destăinuirea lui André Gide: „Acolo, mi s'a oferit orice". De ce? Pentru a-i cuceri bunăvoința.

Plata comenzilor de armament se face anticipat

Intr'un număr trecut al ziarului nostru am publicat știrea că, printr'un jurnal al consiliului de miniștri, s'a acordat statului dreptul de a plăti în mod anticipat comenzile de armament făcute în străinătate, prin eliberarea de delegații de plăți, cari vor putea fi scontate de casele furnizoare — cu obligațiunea din partea acestora de a asigura livrarea la timp a comenzilor și de a pune la dispoziția statului român garanții bancare echivalente.

Publicăm textul jurnalului consiliului de miniștri, apărut în Monitorul Oficial de eri:

ART. I. — In interesul finanțării comenzilor pentru apărarea națională în străinătate, se vor putea emite pe baza contractelor încheiate și îndată după încheierea acestor contracte, delegațiuni de plată pentru valoarea integrală a acestor comenzi.

Achitarea acestor delegațiuni se va face în cadrul planului de finanțare existent.

Remiterea acestor delegațiuni va fi supusă aceloraşi garanții prevăzute de art. 109 din legea asupra contabilității publice, până la concurența valorii fiecărei delegațiuni.

Marele bazar din Anvers distrus de foc

Am publicat eri telegrama că Vineri seara marele bazar din Anvers a fost cuprins de flăcări. Pompierii au sosit imediat și au început operațiile de stingere

Străjerii-cercetași români la jamboreea din Olanda

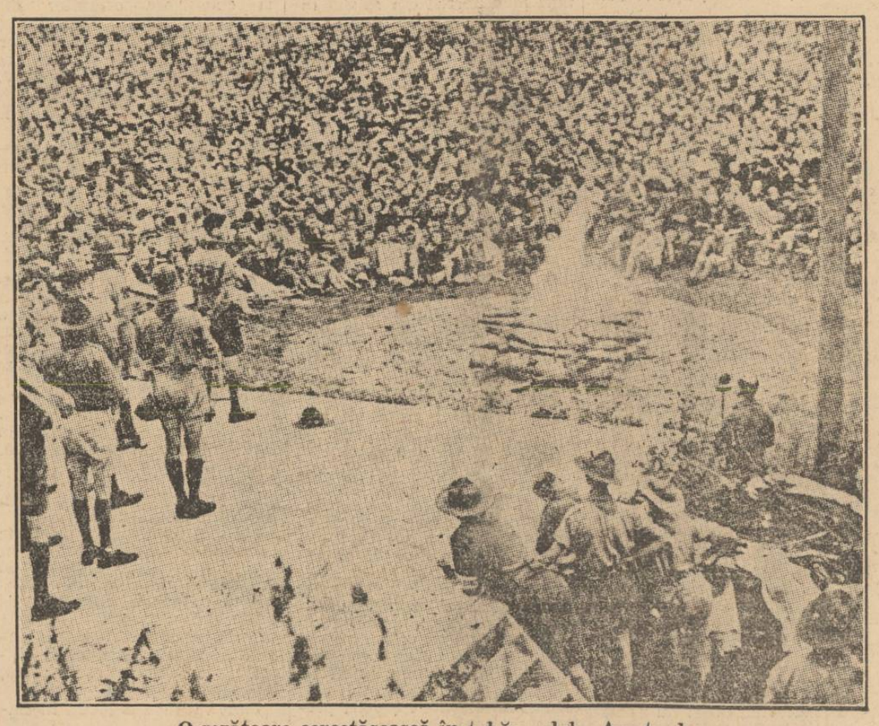

O șezătoare cercetășească în tabăra dela Amsterdam.

Duminica trecută, tabăra străjerilor români din Olanda a fost vizitată de cercetașii polonezi aflați în jamboree, cari au venit în număr mare cu fanfară și drapel, afirmând astfel din nou și în ochii lumii întregi, trăinicia legăturilor între tineretul polon și român. Laolaltă, străjerii români și poloni au executat dansuri naționale, stârnind entuziasmul și admirația întregei jamboree.

Cu acest prilej tabăra română a fost vizitată și de comandanții-cercetași ceho-slovaci, vechi prieteni ai străjerilor români și îndrăgiți de plaiurile românești, cum și de d. ministru V. Pella, reprezentantul țării noastre la Haga.

D. cpt. M. Georgescu, comandantul detașamentului român, a dat raportul.

La șezătoarea de Luni 2 August a jamboreei, unde au luat parte multe națiuni, programul străjerilor români a fost furtunos aplaudat, fiind ales pentru șezătoarea cea mare pe întreaga jamboree în fața a peste 30.000 de cercetași.

Respectul legilor

—oxo—

Aflu din ziare că d. subsecretar de stat V. Bârcă a dat ordin prefectului unui județ ca să suspende pe un primar asupra căruia apasă sentința unei condamnări.

S'ar putea spune: nimic mai firesc decât acest gest al d-lui ministru subsecretar la interne. Unul, care ocupă o demnitate publică, fie ea mai importantă ori mai puțin importantă, nu poate fi menținut în această demnitate, dacă a suferit o condamnare de ordin penal.

Așa ar trebui să fie, așa ar fi logic să fie. Este însă totdeauna așa?

Din nenorocire, blestematele moravuri politicianiste ne împiedecă să dăm întrebării un răspuns afirmativ. Regula, care, dacă nu e scrisă și legiferată, nu este mai puțin în ființă, o regulă, care e un produs propriu al politicianismului, cere mai de grabă să acoperi pe toți ai noștri și să cauți a-i scoate „basma curată" din orice murdărie, rămânând ca rigorile legilor să fie aplicate adversarilor cu strășnicia cea mai necruțătoare.

Ba și față de adversari se procedează uneori cu mânuși și cu multe menajamente. Atunci când adversarii aceștia aparțin categoriei cocoțate — uneori prin minte, alteori printr'un complex de împrejurări favorabile — în vârful sau aproape de vârful piramidei sociale și politice. Ii cruți pe dânșii, pentru ca, eventual, să te cruțe și ei la rândul lor. Doar nu de florile mărului înțelepciunea poporului român a dat naștere cunoscutei zicători: „corb la corb nu scoate ochii".

De aceea, faptul de a lovi într'unul, care face parte din rândurile propriei tale armate politice, apare mai curând ca o excepție, care merită a fi relevată.

Chestiunea aceasta a relativității în ce privește respectul și aplicarea legilor, prezintă încă o latură interesantă — ceeace nu înseamnă că este și frumoasă — și asupra căreia ținem cu atât mai mult să ne oprim, cu cât suntem sub impresia unui fapt petrecut zilele acestea și care este destul de elocvent pentru ceeace intenționăm să scoatem în evidență Iată faptul.

Organele în drept ale primăriei unui sector din Capitală au dresat unui locuitor al sectorului un proces-verbal de contravenție. Contravenția consta în faptul că locuitorul acesta, care își clădește o casă, a depus pe trotuar material, fără ca — așa cum cere legea respectivă — să fi obținut în prealabil autorizația necesară și să fi plătit taxele cuvenite.

I s'a dresat, așa dar, un proces-verbal de contravenție și i s'a remis la domiciliu.

Ce ar fi trebuit să facă locuitorul, de care am pomenit mai sus, sau, mai precis, ce ar fi trebuit să facă unul, care nu e decât un modest cetățean și contribuabil? Răspunsul e simplu. Ar fi mers la primăria respectivă și ar fi căutat să se pună în regulă. Ar fi plătit ori, dacă ar fi fost cazul, ar fi cerut o reducere ori, eventual, o scutire de taxele la care fusese impus prin procesul-verbal.

Insă, locuitorul cu pricina nu este și nici nu înțelege să fie un cetățean și un contribuabil, așa cum suntem noi, marea massă a cetățenilor și contribuabililor. El aparține categoriei, care nu admite să i se aplice legile și regulamentele ce nu-i convin.

Dovada? O găsim în atitudinea ce a luat, în răspunsul ce a dat somației de a plăti. Un răspuns dat prin telefon și glăsuind — îl redau cât mai textual — precum urmează: „Să știe funcționarii, cari și-au permis să-mi dreseze și să-mi trimită procesul verbal, că peste zece zile voi fi ministru și că îi voi destitui numai decât".

Mai rămân vreo trei zile până la împlinirea celor zece și după cât se vede, nu prea sunt sorți de realizare a profeției cu ministeriatul. Decât, pentru chestiunea de care ne ocupăm, faptul constituie un amănunt fără importanță.

Important și totodată adânc întristător este altceva. Este nenorocita mentalitate că, dacă ai fost, ești ori vei fi ministru, faptul acesta te scutește de obligațiile, la care sunt impuși ceilalți cetățeni, și îți creiază privilegiul de a nesocoti legile și regulamentele, pe când ar trebui să se petreacă tocmai contrariul. Cu cât te găsești într'o situație mai înaltă și cu cât ai o răspundere mai mare, cu atât mai mare devine obligația de a respecta legile și de a da în toate privințele exemplul bun.

Până atunci, va curge însă multă apă pe Dâmboviță și pe albiile celorlalte râuri ale țării.

N. BATZARIA

D. Chautemps anunță ofensiva contra urcării prețurilor

Paris, 7 (Rador). — *D. Camille Chautemps, președintele consiliului, a prezidat azi la Montargis la punerea unei plăci în amintirea fratelui său, Maurice Chautemps, căzut în fața inamicului în Lorena, la 22 August 1914.*

In discursul pe care l-a rostit cu acest prilej, d. Chautemps a declarat că prima parte a sarcinii sale, aceea de a asigura echilibrul bugetului, a fost îndeplinită.

De aci înainte, a continuat d-sa, va trebui să veghiem ca prețurile să nu mai crească. In această direcție, au și fost înregistrate rezultate favorabile incontestabile.

Sforțările guvernului au dat roade și evoluția evenimentelor îndreptățește optimismul, — a încheiat președintele de consiliu.

UN IMPRUMUT DE CONSOLIDARE

Paris, 7 (Rador). — *In discursul pe care l-a rostit la Montargis, d. Chamille Chautemps a declarat că încă depe acum ministrul de finanțe este în măsură a se adresa economiilor private din Franța pentru lansarea unui împrumut de consolidare.*

—oxo○oxo—

Ducele și ducesa de Kent au sosit la Viena

Viena, 7 (Rador). — Ducele și ducesa de Kent au sosit astăseară cu automobilul la Viena.

Se crede că ducele și ducesa de Kent vor vizita pe ducele și ducesa de Windsor la castelul lor din Wasserleonburg.

—oxo●oxo—

Amănunte asupra prăbușirii avionului rusesc „Douglas"

—XOX—

Constatările comisiei de anchetă

Cluj, 7 August

Astăzi, pe aerodromul dela Someșeni, a sosit un avion cehoslovac, în care se găsea d. dr. Bauer, delegatul soc. „C. S. A." din Praga.

Mâine, avionul va pleca la Kiev, spre a aduce în țară comisia sovietică ce va face cercetările la locul unde s'a întâmplat accidentul.

Autoritățile și comisia de anchetă la locul accidentului

Primele cercetări

Bistrița-Năsăud, 7 August

Azi dim., la ora 9, au sosit la locul unde s'a prăbușit avionul sovietic „M. 25", d-nii Iosipescu, comandantul aeroportului din Cluj, Boris Heiffezz reprezentantul societății cehoslovace „C. S. A." din Cluj și maior Traian Cosma, comandantul legiunii de jandarmi Bistrița, Vladislav Bodrov, dela legația sovietică din București și comandor Sturza.

Din depozițiile martorilor oculari, ascultați de comisia de anchetă constituită de ministerul aerului și marină, compusă din d-nii ing. Papurică, Ionescu, Dessendre și Iosipescu, s'a ajuns la presupunerea că focul a isbucnit pe bordul avionului în timpul mersului.

Comisia a mai stabilit că pe bordul vasului erau 5 persoane: Trei echipaj între cari Katoff, pilotul care a întreprins acum câțiva ani primul raid la Polul Nord și Caramanov, radiotelegrafist. Numele mecanicului dela bord nu se cunoaște, după cum nu s'a aflat nici numele unuia dintre cei doi pasageri.

Cadavrul cavalerului Massino Vicick atașatul comercial pe lângă ambasada italiană din Moscova, a fost dus la Cluj de d. Donato Dragone dela consulatul italian din Cluj.

Din avion n'a mai rămas de cât scheletul de metal; toate documentele au ars. Așa că se așteaptă sosirea tabloului cu numele celor plecați pe bordul avionului dela Praga.

..Un comunicat se va da de ministerul aerului și marinei după depunerea raportului de anchetă al comisiei.

SCRISORI DIN LONDRA

Problema palestineană

—XOX—

de AUGUR

Londra, August

Problema Palestinei se complică într'un mod ciudat și acest rezultat e datorit nu atât imperfecțiunilor planului de împărțire a țării sfinte în două state, unul evreesc și celălalt arab, cu un teritoriu britanic intercalat, cât faptului că Londra a preferat să consulte, în loc să acționeze. Dacă, după ce a dat aprobarea sa proectului prezentat de comisia de anchetă, guvernul și-ar fi impus imediat voința, Palestina ar fi fost astăzi reformată fără să se ridice nici un protest serios, din nici o parte.

Dar au fost preferate consultările. S'a început prin lungi desbateri în parlament. Am mai explicat cum, din atenție pentru Geneva, Camera Comunelor a refuzat să se lege irevocabil de o problemă de interes imperial înainte ca Liga Națiunilor să nu-și fi dat cea dintâi avizul. Londra voia să aibă ultimul cuvânt în această afacere. In principiu lucrul era logic, dar s'a perdut un timp prețios și s'a dat putința arabilor și evreilor să-și organizeze rezistența. Arabii aproape în unanimitate, iar evreii în mare număr, deși pentru motive diferite, se opune împărțirei Palestinei în două state și un teritoriul mandatat. Apoi au intervenit organele Ligii Națiunilor. Comisia mandatelor, în fața căreia guvernul britanic a prezentat explicațiile sale asupra necesității de a se accepta planul de împărțire a Palestinei, nu arată nici o dorință de a primi răspunderea hotărîrii. Ea a trimis dosarul consiliului Ligii Națiunilor. Deci o nouă întârziere. In acest timp, Congresul sionist se reunește la Zürich și prin hotărîrile sale dovedește că opinia evreiască este foarte divizată asupra acestei probleme. Intre timp intră în joc și statele arabe. Irakul comunică oficial la Geneva părerea sa defavorabilă asupra proectului britanic și cere ca Palestina să fie păstrată unificată.

Toate aceste complicații sunt rezultatul faptului că în loc de a acționa imediat, guvernul a consultat. Asemenea întârzieri sunt totdeauna primejdioase, mai ales în Orient, unde lumea socotește că dacă șovăi, ești slab.

După părerea noastră, complicațiile născute până acum nu sunt nimic față de cele cari pot să se nască încă din cauza acestui proect de împărțire a Palestinei. E limpede că în curând Franța trebue să intre și ea în joc. Ne-am temut la Londra de influența propagandei italiene asupra psihologiei arabe și am făcut ceea ce a fost necesar spre a obține din partea d-lui Mussolini o atitudine neutră, ceea ce el ne-a acordat dealtfel cu ușurință și bună voe. Dar Franța, care n'are nicidecum intenția de a ne creia vre-o încurcătură în afacerea Palestinei, poate fi totuși chemată să ne-o procure fără voia ei. Republica franceză este protectoarea noilor state arabe sau mixte creiate în Siria. Republica arabă a Siriei este sub protectoratul Franței, care e răspunzătoare și de relațiile ei cu exteriorul. Iată însă că la Damasc, în Siria, ca și la Bagdad, pe Tigru, mișcarea pan-arabă crește puternic. Ceeace a făcut Irakul astăzi, protestând împotriva împărțirii unui stat considerat de arabi ca al lor, o va face Siria mâine, și atunci ne întrebăm cum va eși din încurcătură, guvernul francez trebuind să reprezinte față de Londra interesele naționale arabe? Evident că diplomația va găsi mijlocul de a circumscrie dificultățile luându-le orice caracter comativ. Totuși, toate acestea nu fac de loc să se apropie clipa când se va putea trece la executarea în liniște a planului comisiunii regale pentru Palestina.

Deoarece n'a putut sau n'a voit să acționeze fără întârziere pentru aplicarea acestui faimos plan, guvernul britanic se vede expus la complicații fără sfârșit și care până la urmă îl vor sili poate să arunce peste bord toată această procedură geneveză și să impună o soluție prin expresiunea voinței sale fără apel.

Care poate fi această hotărîre? Nu acum, în vacanță, putem răspunde unei probleme de această importanță. Totuși, având în vedere timpul perdut și forțele deslănțuite spre a face opoziție proectului, suntem gata să credem că împărțirea nu se va face niciodată. Dar asupra acestui punct vom fi orientați mai exact în câteva săptămâni, când guvernul își va relua activitatea după toropeala verii.

Vizita deputatului englez Hannah in România

Miercuri 11 August, va sosi la București d. Jan C. Hannah, cunoscutul deputat conservator în parlamentul englez, scriitor și conferențiar. D-sa va vizita timp de o lună de zile diverse regiuni ale țării spre a strânge material informativ în legătură cu preocupările d-sale științifice și literare.

D. Hannah arată un deosebit interes mișcării de apropiere între bisericile anglicană și ortodoxă română. In urma cercetărilor întreprinse în acest domeniu și grație legăturilor de prietenie pe care le are cu înalții noștri demnitari bisericești, d-sa se ține la curent cu situația dela noi.

D-sa a petrecut mult timp în străinătate având misiuni în China, Africa de Sud, Noua Scoție și Ohio. Este autorul mai multor studii literare și de arhitectură (în special bizantină).

Războiul chino-japonez

Cei dintâi răniți grav evacuați din Peking